

Slutanförande för Miljöorganisationernas kärnavfallsgransknings (MKG) under punkt 55 vid mark-och miljödomstolens huvudförhandling rörande fråga om tillstånd med villkor i mål M 1333-11 och mål M 4842-23 (kärnbränsleslutförvarsmålet)

NACKA TINGSRÄTT
Avdelning 3
INKOM: 2024-09-26
MÅLNR: M 1333-11
AKTBIL: 1262

Det som det ska beslutas om efter denna huvudförhandling är ett nationellt projekt med mycket prestige och med en enorm betydelse för hela kärnkraftsamhället.

Kärnbränsleförvarprojektet har drivits i 50 år med mycket stora resurser och påverkansmöjligheter. Projektet har visat sig mycket svårt att stoppa, hur dåligt det till slut än visar sig bli.

Jag har varit med länge i denna process. I tjugo år har jag arbetat för miljörörelsen med kärnbränsleförvarsfrågan. Innan dess har jag arbetat nästan lika länge på Chalmers med kärntekniska frågor. Jag behärskar alltså ämnet. Som grundas i en civilingenjörsexamen i teknisk fysik. Och jag förstår forskning och hur forskarsamhället fungerar grundat i en teknologie doktorsexamen.

Det jag har sett genom åren är nedslående. Det har varit ett vetenskapssamhälle under enormt tryck från en resursstark industri. Det finns så mycket som talar för att kärnbränsleförvaret är placerad på en av de sämst möjliga platserna och att det inte kommer att fungera som tänkt vad gäller långsiktig säkerhet.

Dessutom har bristen i politisk styrning och myndighetskontroll varit anmärkningsvärd.

Med min förståelse för vad som hänt genom åren är jag övertygad om att miljöbalkens krav på fullgod kunskap för att få tillstånd inte närmelsevis är uppfyllda. Och att om ett tillstånd ges så har försiktighetsprincipen försumrats.

Vi är många som gjort så mycket och gott vi kan för att styra upp den snedseglade skuta som projektet med tiden blivit. Tyvärr har det, liksom vid sjösättningen av regalskeppet Vasa, inte funnits nog med modiga personer med makt att förhindra det som sker. Det återstår att se om det i framtiden ändå kan bli en förändring och att bättre alternativ, t. ex. förvaring i djupa borrhål, kan ersätta det aktuella projektet.

Som avslutning vill jag tona ner problematiken något. Det som kommer att ske om kärnbränsleförvaret byggs, drivs och försluts är ändå bara att det blir en radioaktiv zon i Forsmark om 1 000 år. Likt zonerna som finns i Tjernobyl och Fukushima, som dock tillkommit "bara" av kärnkraftsolyckor och blir beboeliga om hundra år. I zonen i Forsmark kommer det att inte gå att fiska, odla eller dricka grundvattnet i 100 000 år. Men det blir inte värre än så.

MKG vill tacka domstolen för en väl genomförd huvudförhandling!

26 september 2024

Johan Swahn
ombud, och mellan 2005-2023 kanslichef för MKG